

P.Z. br. 588

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/13-01/341

URBROJ: 65-13-02

Zagreb, 12. prosinca 2013.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o Inspektoratu rada, s Konačnim prijedlogom zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 12. prosinca 2013. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Miranda Mrsića, dr. med., ministra rada i mirovinskoga sustava, Božidara Štubelja, zamjenika ministra rada i mirovinskoga sustava, te Tatjanu Dalić i Marinu Kasunić Peris, pomoćnice ministra rada i mirovinskoga sustava.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/13-01/295

Urbroj: 50301-04/12-13-2

Zagreb, 12. prosinca 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o Inspektoratu rada, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o Inspektoratu rada, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Miranda Mrsića, dr. med., ministra rada i mirovinskoga sustava, Božidara Štubelja, zamjenika ministra rada i mirovinskoga sustava, te Tatjanu Dalić i Marinu Kasunić Peris, pomoćnice ministra rada i mirovinskoga sustava.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O INSPEKTORATU RADA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, prosinac 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O INSPEKTORATU RADA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. podstavka 1., u vezi s člankom 117. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 150/2011, 22/2012, 39/2013 i 125/2013), ustrojen je, pored ostalog, Državni inspektorat u čijem je djelokrugu utvrđeno obavljanje upravnih i stručnih poslova koji se odnose na: nadzor nad obavljanjem poslova u prometu robom; nadzor nad primjenom propisa o radu i zaštiti na radu; elektroenergetici, rudarstvu, istraživanju i iskorištavanju mineralnih sirovina, posudama pod tlakom, te obavljanjem ugostiteljske i turističke djelatnosti. Tim Zakonom predviđena je mogućnost da Državni inspektorat obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Inspeksijski poslovi Državnog inspektorata te prava, dužnosti i ovlasti inspektora, uređeni su Zakonom o Državnom inspektoratu (Narodne novine, br. 116/2008, 123/2008 i 49/2011). Prema navedenom Zakonu, Državni inspektorat provodi inspekciju u području trgovine, usluga, ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu, u području rada i zaštite na radu, u području elektroenergetike, u području rudarstva i u području opreme pod tlakom.

U ostalim područjima, inspeksijski nadzor provode ministarstva i druga središnja tijela državne uprave, svako u okviru svoga djelokruga. Za obavljanje inspeksijskih poslova u Republici Hrvatskoj ustrojeno je više od četrdeset inspekcija, od kojih većina djeluje u okviru onih središnjih tijela državne uprave, koja su nadležna za pojedino upravno područje, dok je u Državnom inspektoratu djelovalo pet inspekcija (inspekcija rada, gospodarska inspekcija, inspekcija opreme pod tlakom, rudarska inspekcija i elektroenergetska inspekcija), koje obavljaju inspeksijske poslove u upravnim područjima iz nadležnosti drugih središnjih tijela državne uprave. Na ovaj način, uz dva različita modela obavljanja inspeksijskih poslova, uspostavljen je nejedinstven sustav, te su i tijela državne uprave u obavljanju poslova iz svojeg djelokruga stavljeni u nejednak položaj. Kako je provedba inspeksijskog nadzora osnovni instrument pravilne primjene zakona i ujedno osigurava neposredno praćenje stanja u pojedinom upravnom području, nužno je inspeksijske poslove i ostale poslove državne uprave u istom državnom području, objediniti u istom tijelu državne uprave.

Slijedom navedenog, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, koji je Hrvatski sabor donio 29. studenoga 2013. godine, propisano je, između ostaloga, da od 1. siječnja 2014. godine prestaje s radom Državni inspektorat, da od toga dana Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava preuzima obavljanje inspeksijskih poslova u području rada i zaštite na radu, kao i državne službenike i namještenike koji su zatečeni na obavljanju preuzetih poslova, te razmjerno tim preuzetim poslovima i državne službenike i namještenike Državnog

inspektorata koji su zatečeni na obavljanju poslova koji nisu inspeksijski poslovi. Zbog navedenih promjena djelokruga Ministarstva rada i mirovinskoga sustava i prestanka s radom Državnog inspektorata, potrebno je urediti ustrojstvo, ovlasti i postupanje inspektora rada.

Temeljna pitanja koja se žele urediti predloženim zakonom su:

- ustrojstvo Inspektorata rada,
- upravljanje Inspektoratom rada,
- uvjeti za obavljanje poslova inspeksijskog nadzora nad provedbom propisa iz djelokruga Inspektorata rada,
- dužnosti i ovlasti inspektora rada u svrhu zaštite javnog interesa u provedbi tih propisa, te
- prekršajna odgovornost.

Prihvatanjem predloženog zakona stvorit će se odgovarajući zakonski okvir za djelovanje Inspektorata rada, koji bi djelovao kao samostalna upravna organizacija u sastavu Ministarstva rada i mirovinskoga sustava. Inspektori rada imali bi nešto veće ovlasti u pogledu: otkrivanja nezakonitosti (mogućnost prikupljanja činjenica o nezakonitostima i postupanju i prije početka neposrednog obavljanja inspeksijskog nadzora, pregled audio i video zapisa i slično); savjetodavnog i preventivnog djelovanja usmjerenog na suzbijanje nezakonitosti koje imaju neznatne i manje društvene štetnosti i opasnosti; učinkovitijeg kažnjavanja počinitelja prekršaja u smislu izricanja novčanih kazni na mjestu počinjenja prekršaja, odnosno donošenja prekršajnih naloga te donošenja upravnih mjera propisanih posebnim propisima čiju provedbu inspektori rada nadziru, a koje uključuju i zabranu obavljanja djelatnosti u slučaju utvrđivanja nezakonitosti s iznimno teškim štetnim posljedicama (neprijavlivanje zaposlenih radnika, nezakonito zapošljavanje stranaca, nezakonito obavljanje djelatnosti u vezi sa zapošljavanjem, nezakonito ustupanje radnika i slično).

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbom članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), predviđeno je da se zakon iznimno može donijeti po hitnom postupku kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi. Racionalizacija ustrojstva državne uprave pridonosi smanjenju deficita i fiskalnoj konsolidaciji, a budući da je zbog promjena djelokruga Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, te prestanka s radom Državnog inspektorata potrebno donijeti i Zakon o Inspektoratu rada, postoje opravdani razlozi za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku. Budući da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (koji je Hrvatski sabor donio 29. studenoga 2013. godine) stupa na snagu 1. siječnja 2014. godine, predviđeno je da i ovaj zakon stupi na snagu toga dana, kako bi se osigurao kontinuitet u obavljanju poslova inspeksijskoga nadzora provedbe propisa o radu i zaštiti na radu, te radi pravodobnog obavljanja svih potrebnih aktivnosti oko preuzimanja navedenih poslova.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O INSPEKTORATU RADA

1. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju ustrojstvo Inspektorata rada, upravljanje Inspektoratom rada, uvjeti za obavljanje poslova inspeksijskog nadzora nad provedbom propisa iz djelokruga Inspektorata rada, dužnosti i ovlasti inspektora rada u svrhu zaštite javnog interesa u provedbi tih propisa, te prekršajna odgovornost.

(2) Riječi i pojmovi koji imaju rodno značenje, koji su korišteni u ovom Zakonu, odnose se jednako na muški i ženski rod.

2. USTROJSTVO I DJELOKRUG INSPEKTORATA RADA TE UVJETI ZA OBAVLJANJE INSPEKCIJSKIH POSLOVA

Članak 2.

Inspektorat rada ustrojava se kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva rada i mirovinskoga sustava pod nazivom: Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Inspektorat rada (u daljnjem tekstu: Inspektorat rada).

Članak 3.

(1) Inspektorat rada obavlja inspeksijske poslove u području rada i zaštite na radu ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

(2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju obavljanje inspeksijskog nadzora provedbe zakona i drugih propisa kojima se uređuju:

- 1) radni odnosi i zaštita na radu,
- 2) obveza prijave, odjave i promjena tijekom osiguranja radnika na obvezno mirovinsko i obvezno zdravstveno osiguranje,
- 3) odnosi između poslodavca i fizičke osobe koja s poslodavcem nema sklopljen ugovor o radu, ali u skladu s posebnim propisom kod njega obavlja određene poslove ili se nalazi na stručnom osposobljavanju za rad (osoba na sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi; redoviti student i redoviti učenik srednjoškolske ustanove na radu kod poslodavca u skladu s posebnim propisima; osoba koja radi za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere; osoba na stručnom osposobljavanju za rad i druga osoba koja s poslodavcem nema sklopljen ugovor o radu, ali kod njega u skladu s posebnim propisom obavlja određene poslove),
- 4) obavljanje djelatnosti u vezi sa zapošljavanjem,
- 5) ostvarivanje prednosti pri zapošljavanju hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, osoba s invaliditetom, te mirnodopskih, vojnih i civilnih invalida rata i članova njihovih obitelji.

(3) Inspektorat rada obavlja inspekcijske poslove u vezi s provedbom drugih propisa kada je to propisano posebnim zakonom.

(4) Inspektorat rada obavlja poslove i inspekcijske nadzore provedbe propisa u području gradnje u skladu s posebnim propisom o gradnji.

(5) Inspektorat rada ukazuje stručnom nositelju pripreme propisa na nedostatke i probleme u provedbi propisa koje je ovlašten nadzirati.

Članak 4.

Radnik i poslodavac su, u smislu ovoga Zakona, osobe koje se radnikom i poslodavcem smatraju prema zakonu kojim se uređuju radni odnosi, odnosno zakonu kojim se uređuje zaštita na radu.

Članak 5.

Poslovi iz djelokruga Inspektorata rada obavljaju se u:

- 1) Središnjem uredu,
- 2) područnim uredima,
- 3) ispostavama područnih ureda.

Članak 6.

(1) Središnji ured ima sjedište u Zagrebu, a službenici toga ureda ovlašteni za obavljanje inspekcijskog nadzora mogu obavljati nadzor na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

(2) Radi obavljanja poslova iz djelokruga Inspektorata rada, osim Središnjeg ureda u Zagrebu, ustrojavaju se i područni uredi u Osijeku, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Zagrebu, te ispostave područnih ureda.

(3) Unutarnje ustrojstvo Inspektorata rada, osim pitanja koja su uređena ovim Zakonom, broj i sjedište ispostava područnih ureda, kao i okvirni broj inspektora, drugih državnih službenika i namještenika, te uvjeti za obavljanje tih poslova, uređuju se uredbom Vlade Republike Hrvatske o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva rada i mirovinskoga sustava (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(4) Broj inspektora rada određuje se ovisno o broju radnika u djelatnostima koje nadziru i području na kojem obavljaju poslove nadzora, u pravilu po jedan inspektor na četiri do pet tisuća radnika.

Članak 7.

(1) Inspekcijske poslove iz djelokruga Inspektorata rada obavljaju: ravnatelj Inspektorata rada, koji je ujedno i glavni inspektor rada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: ravnatelj), pomoćnik ravnatelja, načelnik sektora, pročelnik područnog ureda, voditelj službe, voditelj odjela, voditelj ispostave područnog ureda, viši inspektor rada - specijalist, viši inspektor rada i inspektor rada.

(2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka smatraju se poslovima kod kojih postoje posebni uvjeti rada.

(3) Inspekcijske poslove iz djelokruga Inspektorata rada, osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati u službenoj odori ili civilnoj odjeći.

(4) Ministar nadležan za rad (u daljnjem tekstu: ministar) pravilnikom propisuje izgled, vrstu, trajanje i način uporabe službene odore.

(5) Prijevozna sredstva koja osobe iz stavka 1. ovoga članka koriste u službene svrhe mogu biti označena znakom Inspektorata rada i natpisom: "Inspektorat rada".

Članak 8.

(1) Inspektoratom rada upravlja ravnatelj.

(2) Ravnatelj ujedno upravlja i radom Središnjeg ureda.

(3) Ravnatelja na prijedlog ministra imenuje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) na vrijeme od pet godina, na temelju provedenog javnog natječaja.

(4) Za svoj rad ravnatelj je odgovoran ministru i Vladi.

(5) Za ravnatelja se može imenovati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, strojarstva, elektrotehnike ili kemijskog inženjerstva, najmanje deset godina radnog iskustva, od čega najmanje šest godina na najsloženijim poslovima inspeksijskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije i kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(6) Do imenovanja ravnatelja u skladu s ovim Zakonom, Vlada može, na prijedlog ministra, privremeno imenovati ravnatelja na rok od najduže šest mjeseci.

(7) Iznimno, ako javni natječaj za izbor ravnatelja nije dovršen u roku iz stavka 6. ovoga članka, taj rok se može prije isteka produžiti najviše do izbora ravnatelja po provedenom javnom natječaju, ali najduže za tri mjeseca.

Članak 9.

(1) Ravnatelj može imati dva pomoćnika.

(2) U slučaju spriječenosti ili odsutnosti ravnatelja, zamjenjuje ga pomoćnik kojeg on odredi.

Članak 10.

(1) Pomoćnik ravnatelja upravlja radom sektora u središnjem uredu za nadzor provedbe propisa kojima se uređuju radni odnosi, odnosno zaštita na radu, te obavlja druge poslove iz djelokruga Inspektorata rada u skladu s pravilnikom o unutarnjem redu, a za svoj rad i rad sektora kojim upravlja, odgovoran je ravnatelju i ministru.

(2) Načelnik sektora upravlja radom sektora u središnjem uredu, te obavlja druge poslove iz djelokruga Inspektorata rada u skladu s pravilnikom o unutarnjem redu, a za svoj rad i rad sektora kojim upravlja, odgovoran je ravnatelju i ministru.

(3) Pročelnik ureda upravlja radom područnog ureda, te obavlja druge poslove iz djelokruga Inspektorata rada u skladu s pravilnikom o unutarnjem redu, a za svoj rad i rad područnog ureda kojim upravlja, odgovoran je pomoćniku ravnatelja, ravnatelju i ministru.

(4) Voditelj službe upravlja radom službe u središnjem ili područnom uredu, te obavlja druge poslove iz djelokruga Inspektorata rada u skladu s pravilnikom o unutarnjem redu, a za svoj rad i rad službe kojom upravlja, odgovoran je pročelniku ureda, načelniku sektora, pomoćniku ravnatelja, ravnatelju i ministru.

(5) Voditelj odjela upravlja radom odjela u službi, te obavlja druge poslove iz djelokruga Inspektorata rada u skladu s pravilnikom o unutarnjem redu, a za svoj rad i rad odjela kojim upravlja, odgovoran je voditelju službe, pročelniku ureda, načelniku sektora, pomoćniku ravnatelja, ravnatelju i ministru.

(6) Voditelj ispostave upravlja radom ispostave područnog ureda, te obavlja druge poslove iz djelokruga Inspektorata rada u skladu s pravilnikom o unutarnjem redu, a za svoj rad i rad ispostave kojom upravlja, odgovoran je voditelju službe, pročelniku područnog ureda, pomoćniku ravnatelja, ravnatelju i ministru.

Članak 11.

(1) Poslove pomoćnika ravnatelja i višeg inspektora rada - specijaliste za nadzor provedbe propisa kojima se uređuju radni odnosi može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, najmanje sedam godina radnog iskustva, od čega najmanje pet godina na najsloženijim poslovima inspekcijanskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(2) Poslove pomoćnika ravnatelja i višeg inspektora rada - specijaliste za nadzor provedbe propisa kojima se uređuje zaštita na radu može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij strojarstva, elektrotehnike ili kemijskog inženjerstva, najmanje sedam godina radnog iskustva, od čega najmanje pet godina na najsloženijim poslovima inspekcijanskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(3) Poslove načelnika sektora može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, strojarstva, elektrotehnike, kemijskog inženjerstva, građevinarstva ili zaštite na radu, najmanje sedam godina radnog iskustva, od čega najmanje pet godina na najsloženijim poslovima inspeksijskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(4) Poslove pročelnika područnog ureda može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, strojarstva, elektrotehnike, kemijskog inženjerstva, građevinarstva ili zaštite na radu, najmanje sedam godina radnog iskustva, od čega najmanje pet godina na najsloženijim poslovima inspeksijskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(5) Poslove voditelja službe za nadzor provedbe propisa kojima se uređuju radni odnosi može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, najmanje šest godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godine na najsloženijim poslovima inspeksijskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(6) Poslove voditelja službe za nadzor provedbe propisa kojima se uređuje zaštita na radu može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij strojarstva, elektrotehnike, kemijskog inženjerstva, građevinarstva ili zaštite na radu, najmanje šest godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godina na najsloženijim poslovima inspeksijskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(7) Poslove voditelja ispostave područnog ureda može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, strojarstva, elektrotehnike, kemijskog inženjerstva, građevinarstva ili zaštite na radu, najmanje četiri godina radnog iskustva, od čega najmanje dvije godine na najsloženijim poslovima inspeksijskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(8) Poslove višeg inspektora rada i voditelja odjela za nadzor provedbe propisa kojima se uređuju radni odnosi može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani

preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, najmanje četiri godina radnog iskustva, od čega najmanje dvije godine na najsloženijim poslovima inspekcijuskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(9) Poslove višega inspektora rada i voditelja odjela za nadzor provedbe propisa kojima se uređuje zaštita na radu može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij strojarstva, elektrotehnike, kemijskog inženjerstva, građevinarstva ili zaštite na radu, najmanje četiri godina radnog iskustva, od čega najmanje dvije godine na najsloženijim poslovima inspekcijuskog nadzora provedbe propisa iz članka 3. ovoga Zakona, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(10) Poslove inspektora rada za nadzor provedbe propisa kojima se uređuju radni odnosi može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, najmanje jednu godinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(11) Poslove inspektora rada za nadzor provedbe propisa kojima se uređuje zaštita na radu može obavljati osoba koja, osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij strojarstva, elektrotehnike, kemijskog inženjerstva, građevinarstva ili zaštite na radu, najmanje jednu godinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, položen državni stručni ispit za inspektora rada, vozački ispit B kategorije, poznaje rad na računalu, te kod koje ne postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova.

(12) Pravilnikom o unutarnjem redu ministarstva propisuju se posebni uvjeti za obavljanje ostalih poslova u Inspektoratu rada.

(13) Poslove inspekcijuskog nadzora iz djelokruga Inspektorata rada u prvom stupnju obavljaju službenici iz stavaka 1. do 11. ovoga članka (u daljnjem tekstu: inspektor rada) u skladu s odredbama članaka 6., 14. i 15. ovoga Zakona.

Članak 12.

(1) Osoba iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona ne može obavljati inspekcijske poslove ako se na temelju izvješća o temeljnoj sigurnosnoj provjeri, provedenoj u skladu s posebnim propisom o sigurnosnim provjerama, za nju utvrdi postojanje sigurnosnih zapreka za obavljanje tih poslova.

(2) Osoba koja se prima za obavljanje poslova iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno osoba koja te poslove već obavlja, na zahtjev čelnika tijela obvezna je pristupiti provjeri iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 13.

Ako se u skladu s odredbom članka 12. ovoga Zakona, tijekom obavljanja inspekcijskih poslova, utvrdi da postoje sigurnosne zapreke za obavljanje tih poslova ili ako osoba iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, na zahtjev čelnika tijela osobno ne ispuni upitnik za sigurnosnu provjeru ili ne potpiše suglasnost za provođenje sigurnosne provjere u skladu s posebnim propisom, raspoređuje se na drugo radno mjesto za koje ispunjava uvjete, a ako nema odgovarajućeg radnog mjesta na koje se može rasporediti, donosi se rješenje o stavljanju na raspolaganje.

Članak 14.

(1) Inspektori rada obavljaju poslove u prvom stupnju u području nadzora koji se odnosi na radne odnose, odnosno zaštitu na radu, u skladu s rasporedom na odgovarajuće poslove.

(2) Svi inspektori rada, neovisno o području nadzora iz stavka 1. ovoga članka, obavljaju nadzor provedbe odredbi propisa koje su određene programom iz članka 44. ovoga Zakona.

Članak 15.

(1) Inspektor rada u područnom uredu i ispostavi područnog ureda može se, zbog potrebe posla ili učinkovitijeg obavljanja poslova inspekcijskog nadzora, privremeno naložiti obavljanje tih poslova u drugoj ispostavi područnog ureda ili drugom područnom uredu, odnosno središnjem uredu, neovisno o udaljenosti mjesta rada od mjesta stanovanja.

(2) Inspektor rada koji privremeno obavlja poslove inspekcijskog nadzora u drugom mjestu rada udaljenom više od sto kilometara od mjesta stanovanja, ostvaruje prava u skladu s posebnim propisom kojim se uređuju plaće i druga materijalna prava zaposlenih u državnim službama.

(3) Privremeno obavljanje poslova inspekcijskog nadzora u drugoj ispostavi, drugom područnom uredu, odnosno središnjem uredu, može trajati neprekidno najduže tri mjeseca, odnosno najduže šest mjeseci s prekidima u godini, a nalaže ga ministar na prijedlog ravnatelja.

Članak 16.

(1) Ako se propisi iz članka 3. ovoga Zakona odnose na sredstva rada pomorskog, riječnog, željezničkog, cestovnog i zračnog prometa, primjenu tih propisa nadzire inspektor rada u skladu s člancima 6., 14. i 15. ovoga Zakona, prema sjedištu poslodavca, odnosno prema mjestu gdje se rad obavlja.

(2) U smislu odredbe stavka 1. ovoga članka, sredstvima rada pomorskog prometa smatraju se pomorski objekti hrvatske državne pripadnosti u nacionalnoj plovidbi.

Članak 17.

(1) Inspektoru rada zabranjeno je vođenje postupka kada su ispunjeni uvjeti za njegovo izuzeće prema propisu o općem upravnom postupku.

(2) O činjenicama iz stavka 1. ovoga članka, inspektor rada je obavezan pravodobno obavijestiti neposredno nadređenog službenika.

(3) O izuzeću inspektora od vođenja postupka, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke, zaključkom odlučuje ravnatelj, pomoćnik ravnatelja ili pročelnik ureda.

(4) O prigovoru kao redovitom pravnom lijeku iz propisa o općem upravnom postupku, odlučuje rješenjem ravnatelj, pomoćnik ravnatelja ili pročelnik ureda.

Članak 18.

(1) Inspektorat rada surađuje s državnim tijelima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, radi učinkovitog obavljanja poslova iz svog djelokruga.

(2) Inspektorat rada surađuje s radnicima i poslodavcima, te njihovim udrugama, organizacijama, zajednicama, organizacijama civilnog društva, drugim tijelima i zainteresiranom javnošću, radi učinkovitijeg preventivnog djelovanja i razvijanja partnerstva u otkrivanju i sprječavanju protupravnog postupanja.

Članak 19.

Državna i druga tijela s javnim ovlastima dužna su pružiti stručnu i drugu pomoć Inspektoratu rada pri obavljanju poslova iz njegovog djelokruga.

Članak 20.

(1) Inspektorat rada sudjeluje u radu Odbora viših inspektora rada Europske komisije te provodi aktivnosti dogovorene na tom Odboru.

(2) Ravnatelj predlaže ministru imenovanje predstavnika Inspektorata rada u Odbor viših inspektora rada Europske komisije i u radna tijela tog Odbora.

3. DUŽNOSTI I OVLAŠTI INSPEKTORA RADA

Članak 21.

(1) Osobe iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona imaju službenu iskaznicu i službenu značku kojima dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(2) Ministar pravilnikom propisuje oblik i sadržaj obrasca službene iskaznice, izgled službene značke, način njihovoga izdavanja i uporabe, te vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama i značkama.

Članak 22.

(1) Osoba iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona dužna je, pod kaznenom i materijalnom odgovornošću, dati pisanu izjavu o svom imovnom stanju i imovnom stanju svog bračnog ili izvanbračnog druga i maloljetne djece, te pisanu izjavu o suglasnosti za provjeru vjerodostojnosti podataka navedenih u izjavi.

(2) Sadržaj pisane izjave iz stavka 1. ovoga članka za osobe iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona za koje sadržaj te izjave nije uređen propisima o sprječavanju sukoba interesa, utvrđuje ministar primjenjujući pritom, na odgovarajući način, propise o sprječavanju sukoba interesa.

(3) Pisana izjava iz stavka 1. ovoga članka daje se na obrascu iz stavka 2. ovoga članka, neposredno prije zasnivanja radnog odnosa za obavljanje poslova iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, te se za ravnatelja dostavlja nadležnom povjerenstvu, a za ostale osobe pohranjuje u njihovom osobnom očevidniku.

(4) Osoba koja na dan stupanja na snagu ovoga Zakona već obavlja poslove iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, dužna je izjavu iz stavka 1. ovoga članka dati u roku od trideset dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Ako osoba iz stavka 4. ovoga članka u propisanom roku odbije dati izjavu iz stavka 1. ovoga članka, raspoređuje se na drugo radno mjesto za koje ispunjava uvjete, a ako nema odgovarajućeg radnog mjesta na koje se može rasporediti, donosi se rješenje o stavljanju na raspolaganje.

Članak 23.

(1) Zbog potreba službe, inspektori rada dužni su obavljati posao prema rasporedu radnog vremena, uključujući i rad noću, te rad u smjenama.

(2) Inspektori rada dužni su, po nalogu nadređenog službenika, inspekcijske poslove obavljati i duže od punog radnog vremena, odnosno u preraspodijeljenom radnom vremenu u skladu s općim propisima o radu, ako je to potrebno radi uspješnog i pravodobnog obavljanja tih poslova.

(3) Inspektoru rada može se odgoditi početak korištenja godišnjeg odmora ili prekinuti započeto korištenje godišnjeg odmora, radi obavljanja inspekcijskog nadzora koji ne trpi odgodu.

(4) Inspektor rada u slučaju iz stavka 3. ovoga članka ima pravo na naknadu stvarnih troškova prouzročenih odgodom ili prekidom korištenja godišnjeg odmora.

Članak 24.

(1) Inspektor rada obvezan je biti pripravan za rad izvan radnog vremena u skladu s odlukom, koju na prijedlog ravnatelja donosi ministar.

(2) Inspektor rada kojemu je određena pripravnost za rad pripada pravo na naknadu za vrijeme pripravnosti u skladu s posebnim propisom kojim se uređuju plaće i druga materijalna prava zaposlenih u državnim službama.

Članak 25.

(1) Na prikupljanje i daljnju obradu podataka koje obrađuje, Inspektorat rada primjenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita osobnih podataka, tajnost podataka i informacijska sigurnost.

(2) Inspektorat rada može prikupljati osobne te druge podatke i obavijesti radi provođenja inspekcijskog nadzora iz već postojećih izvora podataka, neposredno od osobe na koju se ti podaci odnose i od drugih osoba za koje je vjerojatno da imaju saznanja o tim podacima.

(3) Prikupljanje osobnih te drugih podataka i obavijesti iz stavka 1. ovoga članka od maloljetnika, poduzima se uz prisutnost zakonskog zastupnika maloljetnika, a po potrebi i stručne osobe centra za socijalnu skrb, osim ako je maloljetnik prije punoljetnosti stekao potpunu ili ograničenu poslovnu sposobnost na neki od zakonom dopuštenih načina.

(4) Inspektor rada koji prikuplja osobne te druge podatke i obavijesti nije o tome dužan obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose, ako bi to onemogućilo ili nerazmjerno otežalo njihovo prikupljanje u svrhu provođenja inspekcijskog nadzora.

(5) Tijela, ustanove i drugi subjekti koji na temelju zakona i u okviru svojih djelatnosti raspolažu podacima i obavijestima, dužni su na zahtjev inspektora rada dostaviti tražene osobne te druge podatke i obavijesti koje su nužne za provođenje inspekcijskog nadzora, te obavljanje drugih poslova iz nadležnosti Inspektorata rada.

(6) Osobne te druge podatke i obavijesti inspektor rada može prikupljati u službenim prostorima, na radnom mjestu osobe, a uz prethodni pristanak osobe i u njezinu domu.

Članak 26.

(1) Inspektor rada ne smije u neslužbene svrhe koristiti informacije, podatke ili saznanja koje ima ili su mu dostupne prilikom obavljanja poslova inspekcijskog nadzora, niti smije koristiti i davati obavijesti, podatke ili saznanja za ostvarivanje bilo kakve imovinske ili druge koristi za sebe ili za drugu osobu.

(2) Inspektor rada dužan je u obavljanju inspekcijskih poslova čuvati identitet podnositelja predstavke, osim kada je zbog potrebe vođenja postupka identitet podnositelja predstavke bitan, a podnositelj je dao pisani pristanak da se njegov identitet ne čuva.

(3) Ravnatelj, inspektor rada, te svi drugi službenici i namještenici Inspektorata rada dužni su kao inspekcijsku tajnu, odnosno kao drugu odgovarajuću vrstu tajne, čuvati sve osobne i druge povjerljive podatke koje saznaju u obavljanju svojih dužnosti u skladu s propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

(4) Osobe iz stavka 3. ovoga članka dužne su čuvati tajnost i povjerljivost podataka i nakon prestanka rada u Inspektoratu rada.

(5) Inspektorat rada dužan je kao inspekcijsku tajnu čuvati svu dokumentaciju (zabilješku, zapisnik, nacrt rješenja, rješenje, zaključak, optužni prijedlog, uputu za rad, izjavu stranke, predstavku, pritužbu), te sve druge podatke i dokaze utvrđene, odnosno nastale u vezi s inspekcijskim postupkom.

(6) Dokumentaciju i podatke iz stavka 5. ovoga članka, prikupljene ili utvrđene u inspekcijskom nadzoru, te identitet podnositelja predstavke u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, Inspektorat rada može dati samo sudovima, tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima, na njihov obrazloženi pisani zahtjev u postupcima iz njihove nadležnosti.

Članak 27.

(1) Inspektor rada pokreće postupak po službenoj dužnosti, a iznimno na zahtjev stranke, kada je to propisano zakonom.

(2) Kada inspektor rada, povodom zaprimljene predstavke obavi inspekcijski nadzor, podnositelja će u pisanom obliku obavijestiti o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama.

(3) Ako prema sadržaju zaprimljene predstavke inspektor rada nije ovlašten obavljati nadzor, odnosno poduzimati mjere, o tomu će pisano obavijestiti podnositelja.

Članak 28.

(1) Ako poslodavac inspektoru rada, radi obavljanja inspekcijskog nadzora, onemogućiti ulazak u stan, odnosno prostor u kojemu obavlja djelatnost ili postoji sumnja da u njemu obavlja djelatnost te postoje osnove sumnje da postupa protivno propisima u nadležnosti inspektora rada, inspektor će od nadležnoga suda zatražiti izdavanje pisanog naloga za pretragu tog stana ili prostora po žurnom postupku.

(2) Nadležni sud će o zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka riješiti u roku od jednog dana od primitka tog zahtjeva.

Članak 29.

(1) Inspektor rada, tijekom obavljanja inspekcijskog nadzora, može poslodavcu na njegov zahtjev, a neposredno vezano uz predmet inspekcijskog nadzora, dati savjet o načinu najučinkovitije primjene pojedinih odredbi propisa čiju provedbu nadzire.

(2) O sadržaju zahtjeva i danom savjetu inspektor će sastaviti službenu zabilješku.

(3) U slučaju nejasnoća i dvojbi u pogledu primjene propisa čiju primjenu nadzire, radi poduzimanja propisanih mjera ili davanja savjeta iz stavka 1. ovoga članka, Inspektorat rada može od stručnog nositelja pripreme propisa zatražiti stručno mišljenje, odnosno pojašnjenje primjene pojedinih odredbi propisa.

Članak 30.

(1) Poslodavac koji podliježe inspekcijskom nadzoru dužan je inspektoru rada omogućiti obavljanje toga nadzora i osigurati mu uvjete za neometan rad.

(2) Smatra se da poslodavac nije omogućio obavljanje nadzora iz stavka 1. ovoga članka i u slučaju kada u roku određenom u zapisniku inspektora rada ne osigura uvid u traženu poslovnu dokumentaciju i druge isprave potrebne za utvrđivanje činjeničnog stanja u započetu nadzoru, ili se u roku određenom u pozivu za saslušanje, tom pozivu ne odazove, ili ne izvrši radnju iz članka 33. stavka 6. ovoga Zakona.

(3) Poslodavac je dužan na traženje inspektora rada privremeno obustaviti poslovanje nadziranog objekta za vrijeme inspekcijskog nadzora, ako inspektor rada ne bi mogao na drugi način obaviti inspekcijski nadzor ili utvrditi činjenično stanje.

(4) Zahtjev za privremenu obustavu poslovanja nadziranog poslodavca i trajanje obustave, inspektor rada dužan je naznačiti u zapisniku o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

Članak 31.

(1) Osoba iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona obvezna je predstavniku poslodavca ili osobi zatečenoj na mjestu nadzora, prije početka inspekcijskog nadzora, predložiti svoju službenu iskaznicu i značku kojima dokazuju službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(2) O početku obavljanja nadzora, inspektor rada može obavijestiti odgovornu osobu poslodavca, ako je dostupna, osim ako smatra da bi obavještanje umanjilo učinkovitost nadzora.

Članak 32.

(1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru, inspektor rada dužan je sastaviti zapisnik.

(2) Zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru sastavlja se po odredbama Zakona o općem upravnom postupku.

(3) Jedan primjerak zapisnika obvezno se uručuje poslodavcu ili ovlaštenom predstavniku poslodavca kod kojeg je obavljen inspekcijski nadzor ili zatečenom radniku poslodavca.

(4) Jedan primjerak zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru povodom ozljede na radu obvezno se uručuje ozlijeđenoj osobi ili njezinom ovlaštenom zastupniku, a u slučaju smrtne ozljede, članu njezine obitelji ako to u pisanom obliku zatraži.

Članak 33.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora, inspektor rada ovlašten je fotografirati ili snimiti osobe, odnosno pregledati, fotografirati ili snimiti zgrade, objekte, poslovne prostorije i prostore, luke, privremena radilišta, izvođenje radova, objekte namijenjene za rad s pripadajućim prostorima, prostorijama i instalacijama, stambene prostorije i prostore u domaćinstvima ili stambene zgrade u kojima se obavlja djelatnost, odnosno rad, proizvode, uređaje, opremu, sredstva rada, vozila, poslovne knjige, registre, evidencije, uređaje, video odnosno audio zapise, dokumente, ugovore, isprave i drugu poslovnu dokumentaciju koja omogućuje uvid u postupanje poslodavca u pogledu primjene propisa iz članka 3. ovoga Zakona.

(2) Pod poslovnim prostorijama i prostorima, u smislu ovoga Zakona, smatraju se i stambene prostorije prijavljene kao poslovni prostor i druge prostorije, prijevozna sredstva i slično, u kojima poslodavac obavlja djelatnost, odnosno rad.

(3) U provedbi inspekcijskog nadzora, inspektor rada ovlašten je zatražiti i pregledati javnu ispravu na temelju koje se može provjeriti i utvrditi identitet osobe (osobna iskaznica, putovnica i slično), a osoba koja podliježe nadzoru ili osoba zatečena na mjestu nadzora, na njegov zahtjev dužna mu je takvu ispravu predložiti.

(4) Poslodavac je dužan na pisano traženje inspektora rada, u roku primjerenom izvršenju obveze, pripremiti i dostaviti točne i potpune podatke, obavijesti i materijale koji su mu potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora.

(5) Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor može uzimati izjave od zatečenih fizičkih osoba koje su na njegovo traženje, u skladu s propisima o upravnom, prekršajnom, odnosno kaznenom postupku, dužne dati izjave s točnim podacima i pojedinostima važnima za utvrđivanje činjenica u započetom nadzoru.

(6) Inspektor rada može od poslodavca i nakon obavljenog inspekcijskog nadzora zatražiti izvršenje pojedine radnje i odrediti rok za izvršenje te radnje.

Članak 34.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor rada može, do donošenja pravomoćne odluke o prekršaju, odnosno pravomoćne presude o počinjenom kaznenom djelu, privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz, a poslodavac je dužan na zahtjev inspektora predati zatraženu dokumentaciju i predmete.

(2) O privremeno oduzetoj dokumentaciji i predmetima iz stavka 1. ovoga članka inspektor rada dužan je izdati potvrdu.

Članak 35.

Ako inspektor rada tijekom obavljanja inspekcijskog nadzora uoči nezakonitosti, a nije ovlašten postupati, već je nadležno postupati drugo tijelo, izvijestit će o tome to nadležno tijelo.

Članak 36.

(1) Ako je ovim ili drugim zakonom predviđeno da se u slučaju utvrđene nezakonitosti izriče, odnosno određuje odgovarajuća upravna mjera ili nalaže kakva radnja, inspektor rada dužan je izreći, odnosno odrediti takvu mjeru ili naložiti takvu radnju.

(2) Ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije propisano, inspektor rada će upravnu mjeru iz stavka 1. ovoga članka donijeti bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za donošenje te mjere, ali ne donošenje mjere do toga roka ne isključuje obvezu njenog donošenja.

(3) Ministar napatkom propisuje način pečaćenja, kada se upravna mjera donesena na temelju ovoga Zakona ili drugih zakona izvršava pečaćenjem.

Članak 37.

Inspektor rada će kontrolu izvršenja rješenja obaviti neposredno po izvršnosti rješenja, a najkasnije u roku osam dana od dana izvršnosti.

Članak 38.

Inspektor rada ima pravo poslodavcu rješenjem narediti otklanjanje utvrđene povrede propisa o radnim odnosima, osim ako se radi o pravu koje radnik može ostvariti pred sudom.

Članak 39.

Protiv rješenja o prigovoru iz članka 17. stavka 4. ovoga Zakona, te rješenja inspektora rada iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona i rješenja iz članka 38. ovoga Zakona može se izjaviti žalba.

Članak 40.

(1) Žalbu protiv rješenja iz članka 39. ovoga Zakona rješava Povjerenstvo za žalbe Inspektorata rada (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo za žalbe).

(2) Povjerenstvo za žalbe čine tri člana i tri zamjenika, koje na prijedlog ravnatelja, iz reda službenika iz članka 11. ovoga Zakona, imenuje ministar.

(3) Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika i stalni član, odnosno zamjenik stalnog člana Povjerenstva za žalbe može biti državni službenik koja ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, s najmanje četiri godine radnog iskustva na poslovima inspektora rada i položen državni stručni ispit za inspektora rada.

(4) Promjenjivi član, odnosno zamjenik promjenjivog člana Povjerenstva za žalbe može biti osoba koja nema završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prava, a ispunjava druge uvjete iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Povjerenstvo donosi poslovnik o radu.

Članak 41.

Na postupak inspektora rada koji nije uređen ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku i drugih posebnih zakona čiju provedbu nadziru.

Članak 42.

(1) Ako inspektor rada inspekcijskim nadzorom utvrdi da je povredom propisa počinjen prekršaj za koji prema prekršajnom, odnosno drugom propisu može usmeno izreći i naplatiti novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja, izreći će tu kaznu i naplatiti je od počinitelja prekršaja.

(2) Ako inspektor rada inspekcijskim nadzorom utvrdi da je povredom propisa počinjen prekršaj za koji je prema prekršajnom propisu dužan izdati obavezni prekršajni nalog, bez odgađanja će, a najkasnije u roku od osam dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, počinitelju prekršaja izdati takav nalog, ali ako taj nalog ne izda u navedenom roku, ne isključuje se obveza njegovog izdavanja.

(3) Ako inspektor rada inspekcijskim nadzorom utvrdi da je povredom propisa počinjen prekršaj za koji prema prekršajnom, odnosno drugom propisu ne može izreći i naplatiti novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja, niti je dužan izdati obavezni prekršajni nalog, ali bi prema prekršajnom propisu mogao izdati prekršajni nalog, može ga izdati odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera.

(4) Ako inspektor rada inspekcijskim nadzorom utvrdi postojanje osnovane sumnje da je povredom propisa počinjen prekršaj za koji prema prekršajnom, odnosno drugom propisu ne može izreći i naplatiti novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja, niti je dužan izdati obavezni prekršajni nalog ili nije izdao prekršajni nalog u roku iz stavka 3. ovoga članka, iako ga je mogao izdati, najkasnije u roku od petnaest dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, podnijet će optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka, ali ako taj optužni prijedlog ne podnese do toga roka, ne isključuje se obveza njegovog podnošenja.

(5) Ako inspektor rada inspekcijskim nadzorom utvrdi postojanje osnovane sumnje da je povredom propisa počinjeno kazneno djelo, najkasnije u roku od petnaest dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, podnijet će prijavu za pokretanje postupka zbog kaznenog djela, ali ako tu prijavu ne podnese do tog roka, ne isključuje se obveza njezinog podnošenja.

(6) Sud kojemu je podnesen optužni prijedlog, odnosno državno odvjetništvo kojem je podnesena prijava iz stavka 4., odnosno stavka 5. ovoga članka, obvezni su o ishodu postupka obavijestiti podnositelja.

(7) Osim za prekršaje za koje se prema posebnom zakonu kojim se uređuje prekršajni postupak propisuju uvjeti za vođenje žurnog postupka, inspektor rada će nadležnom prekršajnom sudu vođenje žurnog postupka predlagati i u predmetima zabrane obavljanja djelatnosti, neprijavlivanja radnika na obvezno mirovinsko ili obvezno zdravstveno osiguranje s prvim danom početka rada ili neprijavlivanja radnika tim osiguranjima na odgovarajuće radno vrijeme, nezakonitog rada stranaca, te onemogućivanja obavljanja inspekcijskog nadzora.

Članak 43.

(1) Ministarstvo je dužno osobama iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona pružiti zaštitu na poslovima koje obavljaju.

(2) Za slučaj vođenja kaznenog postupka protiv osoba iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, koje pokreće privatni tužitelj u vezi s obavljanjem redovitih poslova i radnih zadataka u okviru djelokruga Inspektorata rada, ministar može na prijedlog ravnatelja odlučiti da troškove tog postupka, uključujući i zastupanje, snosi ministarstvo.

(3) Troškovi iz stavka 2. ovoga članka predujmljuju se iz sredstava ministarstva, a naplaćuju kasnije od osoba koje su ih dužne naknaditi prema odredbama Zakona o kaznenom postupku kojima se uređuju troškovi postupka.

Članak 44.

Na prijedlog ravnatelja ministar godišnjim programom rada utvrđuje najmanji broj, strukturu i prioritete obavljanja inspekcijskih nadzora nad primjenom propisa iz djelokruga Inspektorata rada, te zajedničke poslove koje će obavljati i inspektori rada za područje radnih odnosa i inspektori rada za područje zaštite na radu.

Članak 45.

(1) O obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektor rada vodi elektronički očevidnik.

(2) Neažurno i netočno vođenje podataka u elektroničkom očevidniku predstavlja tešku povredu službene dužnosti.

(3) Ministar pravilnikom propisuje sadržaj, oblik i način vođenja elektroničkog očevidnika iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 46.

(1) Radi ujednačenog i pravilnog postupanja u obavljaju inspekcijskih nadzora i učinkovitog djelovanja, ministar može na prijedlog ravnatelja donositi upute i objašnjenja o načinu obavljanja inspekcijskih nadzora, te drugim pitanjima od značaja za ujednačeno pravilno i učinkovito djelovanje.

(2) Upute iz stavka 1. ovoga članka, obvezujuće su za sve inspektore rada.

(3) Radi što učinkovitijeg obavljanja poslova, osim programa izobrazbe koji se provode u skladu s propisima o državnim službenicima, po potrebi se provode i posebni specijalistički programi za inspektore rada koje organizira Inspektorat rada i ministarstvo.

(4) Na temelju sporazuma ministra i čelnika drugog tijela, inspektora rada može se uputiti na izobrazbu ili usavršavanje u drugo državno tijelo ili ustanovu u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvu.

Članak 47.

Inspektorat rada provodi unutarnji nadzor nad zakonitošću postupanja inspektora rada i pravilne primjene propisa, s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i ujednačavanja prakse rada, te s ciljem otkrivanja, utvrđivanja i sprječavanja kršenja zakonitosti rada, pravila službe, odnosno etičkog kodeksa.

Članak 48.

Na prava, obveze i odgovornosti inspektora rada koji nisu propisani ovim Zakonom, primjenjuju se propisi kojima se uređuju prava obveze i odgovornosti zaposlenih u državnim službama.

Članak 49.

(1) Za značajni doprinos suradnji s Inspektoratom rada i razvijanju partnerstva u otkrivanju i sprječavanju protupravnog postupanja, tijelima državne uprave, javnim službama, udrugama, odnosno gospodarskim i drugim subjektima, mogu se dodijeliti zahvalnice.

(2) Odluku o dodjeli zahvalnice iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar na prijedlog ravnatelja.

4. PREKRŠAJNE ODREDBE**Članak 50.**

(1) Novčanom kaznom od 120.000,00 do 150.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba ako:

- 1) inspektoru rada ne omogući obavljanje inspekcijskog nadzora ili mu ne osigura uvjete za neometan rad ili na njegovo traženje privremeno ne obustavi poslovanje nadziranog objekta za vrijeme inspekcijskog nadzora u slučaju kada inspektor ne može na drugi način obaviti inspekcijski nadzor ili utvrditi činjenično stanje (članak 30. stavci 1., 2. i 3.),
- 2) na pisano traženje inspektora rada, u određenom roku ne pripremi ili ne dostavi točne i potpune podatke, obavijesti i materijale koji su mu potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora ili ako dostavi netočne ili nepotpune podatke, obavijesti ili materijale ili ako i nakon obavljenog inspekcijskog nadzora ne izvrši zatražene radnje ili ih ne izvrši u određenom roku (članak 33. stavci 4. i 6.),
- 3) na zahtjev inspektora rada, do donošenja pravomoćne odluke o prekršaju, odnosno pravomoćne presude o počinjenom kaznenom djelu, ne preda zatraženu dokumentaciju ili predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz (članak 34. stavak 1.),
- 4) ne izvrši izvršno rješenje inspektora rada doneseno na temelju ovoga ili drugoga zakona (članci 36. i 38.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 30.000,00 do 50.000,00 kuna.

Članak 51.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 4.500,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja podliježe nadzoru ili fizička osoba zatečena na mjestu nadzora ako na traženje inspektora rada ne predoči na uvid javnu ispravu na temelju koje se može provjeriti i utvrditi njen identitet (članak 33. stavak 3.).

Članak 52.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 4.500,00 kuna kaznit će se za prekršaj zatečena fizička osoba koja na traženje inspektora rada neopravdano odbije dati izjavu s podacima i pojedinostima važnim za utvrđivanje činjenica u započetoj nadzoru, ili ako u toj izjavi iznese netočne podatke i pojedinosti (članak 33. stavak 5.).

5. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 53.

(1) Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona prema odredbama Zakona o Državnom inspektoratu (Narodne novine, br. 116/2008, 123/2008 i 49/2011), dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

(2) O žalbama protiv rješenja inspektora rada i rješenja o prigovoru iz članka 17. stavka 4. ovoga Zakona o kojima do dana stupanja na snagu ovoga Zakona nije riješilo Povjerenstvo za žalbe Državnog inspektorata, riješit će Povjerenstvo za žalbe Inspektorata rada.

Članak 54.

Inspektori rada koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečeni u obavljanju poslova iz članka 3. ovoga Zakona, nastavljaju obavljanje tih poslova i u slučaju da ne ispunjavaju uvjete propisane člankom 11. ovoga Zakona u pogledu vrste i stupnja obrazovanja i vozačkog ispita, ako su te poslove obavljali najmanje dvije godine prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 55.

Ministar će donijeti pravilnike iz članka 7. stavka 4., članka 21. stavka 2. i članka 45. stavka 3. ovoga Zakona, te napatuk iz članka 36. stavka 3. ovoga Zakona, u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 56.

(1) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 55. ovoga Zakona, u dijelu u kojem se odnose na inspektore rada i u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, na odgovarajući se način primjenjuju:

- 1) Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektora Državnog inspektorata (Narodne novine, br. 134/2009 i 68/2013),
- 2) Pravilnik o obrascu službene iskaznice i izgledu znaka gospodarskog inspektora, rudarskog i elektroenergetskog inspektora, te inspektora rada i posuda pod tlakom (Narodne novine, broj 105/99),
- 3) Naputak o načinu pečačenja kada se rješenje inspektora Državnog inspektorata izvršava pečačenjem (Narodne novine, broj 134/2009),

(2) Do stupanja na snagu Naputka o podacima koji sadrži izvješće povodom događaja koji je prouzročio smrt ili skupnu ozljedu radnika, koji se donosi na temelju posebnog propisa o zaštiti na radu, u dijelu u kojem nije u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, na odgovarajući se način primjenjuje Naputak o podacima koji sadrži izvješće povodom događaja koji je prouzročio smrt ili skupnu ozljedu radnika (Narodne novine, broj 86/2012).

(3) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona, te preuzimanja novih službenih iskaznica i znački u skladu s tim pravilnikom, inspektori rada nastavljaju koristiti već zadužene službene iskaznice i značke u skladu s Pravilnikom iz članka 56. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona.

(4) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o Državnom inspektoratu (Narodne novine, br. 116/2008, 123/2008 i 49/2011), koje se odnose na inspekcijske poslove u području rada i zaštite na radu, te na inspektore rada.

Članak 57.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2014. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Navedenom je odredbom propisan predmet ovoga Zakona.

Uz članke 2. do 20.

Uređuje se ustrojstvo i djelokrug Inspektorata rada, te uvjeti za obavljanje inspekcijskih poslova pri čemu je, između ostalog, propisano da poslove inspektora rada ne mogu obavljati osobe za koje se, u skladu s posebnom propisom o sigurnosnim provjerama, utvrdi da postoje sigurnosne zapreke za njihovo obavljanje. S ciljem povećanja učinkovitosti djelovanja inspektora rada, predviđeno je da će nadzor nad značajnim brojem odredbi propisa o radnim odnosima i o zaštiti na radu moći obavljati, kako inspektori s područja radnih odnosa (pravne struke), tako i inspektori s područja zaštite na radu (tehničkih struka), te se propisuje suradnja s tijelima, udrugama i zainteresiranom javnošću radi razvijanja partnerstva u otkrivanju i sprječavanju protupravnog ponašanja.

Uz članak 21.

Propisuje se način dokazivanja službenog svojstva, identiteta i ovlasti osoba koje obavljaju inspekcijske poslove.

Uz članak 22.

Propisuje se obveza svih osoba koje imaju inspekcijske ovlasti da daju izjavu o svom imovnom stanju i imovnom stanju svog bračnog ili izvanbračnog druga i maloljetne djece, te da daju pisanu izjavu o suglasnosti za provjeru podataka navedenih u izjavi.

Uz članke 23. i 24.

Zbog specifičnosti inspekcijskih poslova, propisana je fleksibilnost u pogledu organiziranja i rasporeda radnog vremena inspektora, te obveza pripravnosti u skladu s odlukom čelnika.

Uz članke 25. i 26.

Propisana je mogućnost i način prikupljanja podataka i obavijesti radi provođenja inspekcijskoga nadzora.

Uz članke 27. do 35.

Uređuje se postupanje i ovlast inspektora rada u pogledu utvrđivanja činjenica odlučnih za ocjenu postojanja protupravnog ponašanja.

Uz članke 36. do 41.

Propisuju se ovlasti inspektora rada usmjerene na suzbijanje nezakonitosti, a koje se odnose na donošenje upravnih mjera, rješavanje o žalbama na rješenja inspektora rada, te supsidijarna primjena propisa o općem upravnom postupku.

Uz članke 42. i 43.

Propisuju se obveze inspektora rada usmjerene na suzbijanje nezakonitosti, a koje se odnose na prekršajnu odgovornost počinitelja prekršaja.

Uz članke 44. do 46.

Propisuje se način planiranja i određivanja prioriteta obavljanja inspekcijskih nadzora, evidencije o obavljenim nadzorima, te ovlast donošenja uputa radi ujednačenog i pravilnog postupanja inspektora.

Uz članke 47. do 49.

Propisuje se provođenje unutarnjeg nadzora nad zakonitošću postupanja inspektora rada, primjena propisa u pogledu prava i obveza inspektora rada, te dodjela priznanja.

Uz članke 50. do 52.

Propisuju se prekršaji i prekršajna odgovornost zbog kršenja odredbi ovoga Zakona.

Uz članke 53. do 57.

Propisuje se primjena propisa u postupcima započetim prije donošenja ovoga Zakona, mogućnost nastavka obavljanja poslova inspektora rada i u slučaju da ne ispunjavaju uvjete propisane člankom 11. ovoga Zakona u pogledu vrste i stupnja obrazovanja i vozačkog ispita, ako su te poslove obavljali najmanje dvije godine prije stupanja na snagu ovoga Zakona, te rokovi za donošenje provedbenih propisa, primjena provedbenih propisa do stupanja na snagu provedbenih propisa koji se donose na temelju ovoga Zakona i posebnog propisa kojim se uređuje zaštita na radu, prestanak važenja propisa i dan stupanja na snagu ovoga Zakona.